

nincs Jeritza Mária és nincs Vatikán, hiányzik a Bibliothèque Nationale és nem található Madame Curie, kevés rádiumot fogyasztanak, de a bort megisszák, — és minden negatív megállapítás tövén felnyögdécselni: — kultúrát! kultúrát! —: ez írónk gyomorrontásig felismételt vidéki magyar városa. Ha a *pesti Muzsa-giliszta* lemászik Inárcsra vagy Kakucsra és ott nem talál egy New-York vagy Japán kávéházat, ahol *átrothadhatja* a napot — nem is említve, hogy a buta parasztok egyetlen Baudelaire-szonettet sem tudnak! —: már Ázsiát süvölt s mintha digesztíója mozgósítaná, kap a hasához: — kultúrát, kultúrát, jaj, csak egy tenyérnyi kultúrát! — De ha ugyanez az irodalmi csökevény elmegy egy osztrák városkába vagy Nápolyba és Sziciliába: a hústoronnyá dagadt germán vegetációk *sörbe, hájba, szenteltvízbe fulladt baromi élete* s a délvidéki olasz élet tényleges hajmeresztőségei gyönyör-sikolyokat váltanak ki belőle. Mert szegény bogárkának itt már az jelent kultúr-pózt: ha meglátó és megértő. A magyar vidékre pedig Pesten pestiektől pestileg beállított szűk és ellenséges kis szemével megy. Nem is említve, hogy legtöbbször „írónk” egy pesti kávéház hűvösében irodalmi emlékfoszlányokból és újságírói fecsegésekből írja meg a magyar vidéket.

Stilust, azt lehet tanulni Szabó Dezsőtől, annyi bizonyos.

(Dorozsma.)

Galli Máttyás.

LEVELESTÁR.

Mandola Aladár dr. Készséggel elhiszük, hogy cikkében a Széphalom által (1929: 268) fölemlített helyesírási hibák nem az eredeti kéziratból származnak és így sajtóhibáknak tekintendők. — *Egy buta ember naplója.* Novellája kitűnő tipust rajzol: a félszeg, tehetségtelen, napszámban robotoló Strébert, aki minden akar lenni, de senki sem lesz; ostobaságokkal elfecsérelt életét megírja regénynek, amiért kinevetik; erre fölcsap moralistának, hogy korlátoltságára alibit igazoljon; és egy ízléstelenül „szép” mondattal, egy botránkozó frázis, olcsó újságsikerek kedvéért emberéleteket tesz tönkre . . . Szemforgató farizeus-ság járma alatt nyögünk: sajnós, az irodalom és kritika mai atmoszférája nem engedi meg az ilyen pörére vetköztető írásmű közlését. Ki meri ma megírni, amit érez és gondol a morál, politika, társadalom fundamentumairól? Azok, akik védeni látszanak ezeket a fundamentumokat, sokszor csupáncsak a maguk kis élődsi-félszékét akarják biztonságban tudni. Aki pedig magasan fölhangott a várfokára, azt az alantjáró kapaszkodók szívesen és könnyen letaszítják. — *Magántanár.* A tudományos vitát tudósok között nemcsak megengedhetőnek, hanem egyenesen szükségesnek tartjuk. De ebből nem következik, hogy egy tudós a kollégája magánéletét pellengére állítsa. Izlés dolga. Semmilyen formában nem akarunk a kérdéssel foglalkozni. — *Pesti Napló.* Azt írja, hogy Magyarországon minden tizenöt diákra egy egyetemi tanár esik. Nagy tévedése a kulturpolitikai logikának! Mert nem elég a hallgatók számát elosztani a tanárokéval. Ennyit a kisiskolások is tudnak. De minthogy egy hallgató hetenként legalább 30 órát hallgat és minthogy egy tanár heti öt órát ad elő, hatszor tizenöt, azaz kilencven hallgatóra esik egy egyetemi tanár. Különben, ha a Pesti Napló logikáját elfogadjuk, akkor pl. egy olyan gimnáziumban, ahol 600 a növendékek száma és ehhez 40 a tanár (ennyi a normális pesti középiskolában a létszám), akkor a középiskolákban is 1 : 15 volna az arány oktató és oktattott között . . .